

SIMON VUYK

**DE WAARHEID ACHTER
DE VUURWERKRAMP**

De Fontein

Van Simon Vuyk verscheen ook bij Uitgeverij De Fontein:

De moord op Maja Bradarić (2010)

ISBN 978 90 261 2824 0

NUR 339

© 2010 Vuyk en CO bv

© 2010 Uitgeverij De Fontein, een imprint van De Fontein/Tirion bv,
Postbus 1, 3740 AA Baarn

Omslagontwerp: Wil Immink Design

Vormgeving binnenwerk: Text & Image

Foto omslag: Menno Boermans / Hollandse Hoogte

Foto's van SE Fireworks en het rampgebied zijn afkomstig uit het
politiedossier.

Foto op bladzijde 232 en de plattegronden zijn gemaakt door
Vuyk en CO bv.

www.uitgeverijdefontein.nl

Alle rechten voorbehouden. All rights reserved. No part of this publication may be reproduced or transmitted in any form or by any other means, without written permission from the publisher.

Inhoudsopgave

Proloog	9
Inleiding	14
De historie van SE Fireworks	16
Het eerste vuurwerk	56
Het alibionderzoek	74
De geheime opslag	162
De doofpot	212
Namenlijst	234
Plattegrond SEF	236
Tijdbalk	237

Proloog

Acht dikke mappen

De winter is koud en wit in Nederland. De gevoelstemperatuur is vele graden onder nul als ik door de straten van het oude centrum naar het gemeentelijke stadskantoor loop. Het is een apart gelegen gebouw, achter het stadhuis. De sneeuw kraakt onder mijn voeten. Het is maandagmorgen 11 januari 2010, rond 09:15 uur. Enkele bewoners maken met schuivers de stoep voor hun huis schoon. De meeste winkels zijn nog gesloten. Het is stil op straat. Een man passeert mij, voorzichtig manoeuvrerend, op de fiets.

De afgelopen nacht heb ik in een pension aan de rand van de stad geslapen. Door het winterse weer wordt het Nederlandse wegennet geteisterd door ellenlange files en ik wilde geen risico's nemen. Ik zal en moet keurig op tijd zijn voor de afspraak die de afgelopen weken bellend en mailend tot stand is gekomen. Onopvallend. Zodat men geen argwaan krijgt wie in hun archief zal snuffelen, en waarom. Men moet namelijk niet op het idee komen om informatie achter te houden. Bovendien heb ik maar tot 12:00 uur de tijd.

In de hal van het moderne stadskantoor meld ik me bij de receptie en even later staat de communicatieadviseur van de gemeente voor mijn neus. Een jonge vrouw, vrolijk, gastvrij. In haar armen draagt ze acht dikke mappen. Ik neem de helft van haar over en loop mee naar de eerste verdieping waar een kleine vergaderkamer voor mij is gereserveerd. Daar kan ik ongestoord en in alle rust de documenten bestuderen. 'Succes ermee,' zegt ze met een glimlach. 'Ik kom om twaalf uur langs om de mappen weer op te halen en je gedag te zeggen.' Ze trekt de deur van het kamertje achter zich dicht.

Ik installeer mij achter het bureau. Ik pak pen en papier. Er is geen tijd te verliezen: tweeënhalf uur is zo voorbij. Naast mij ligt een sta-

pel papieren van bijna een halve meter hoog. Dit is waar het allemaal om gaat. Het gemeentearchief over de vuurwerkramp. Voor zover beschikbaar. Dit is waarvoor ik ben gekomen.

Mijn ogen vliegen over de pagina's. Al snel blijken de meeste mappen niet erg interessant te zijn. Het is andere kost dan een politiedossier. Ik lees brieven van ambtenaren aan de slachtoffers van de vuurwerkramp. Interne notities. Ambtelijke verslagen ten behoeve van het stadsbestuur. Er zit veel onderlinge correspondentie bij van vertegenwoordigers van de brandweer en justitie. Individuele evaluaties van lokale bestuurders over het verloop van de rampdag. Het functioneren van de hulpdiensten, de opvang van de gewonden, de rol van de pers, enzovoorts. Ik blader door nota's, eindeloze taxaties en andere berekeningen in verband met kennelijk even eindeloze schadeclaims.

Gelukkig vind ik ook aantekeningen en rapportages met betrekking tot de toedracht van de explosies. Over het vuurwerkbedrijf waar het drama plaatsvond. Over de opslag in de bunkers. En over het strafrechtelijk onderzoek naar de oorzaak van de ramp. Hoe kon dit gebeuren? Dat is de hamvraag.

In de laatste map stuit ik op een aantal buitengewoon interessante stukken. Ik schrijf de belangrijkste passages letterlijk over. Ik lees: *Eigen vuurwerkshows werden in een werkbunker voorbereid*. Ik merk dat mijn hart sneller gaat kloppen. Ik lees: *Oorzaak was massadetonatie in het bunkercomplex*. Mijn bloed bruist. Ik lees: *In de grond onder de bewaarplaats was na afloop een grote krater zichtbaar*. Ik voel dat ik beet heb. Dit is waar ik op heb gehoopt. Dit zal leiden naar de waarheid achter de vuurwerkramp.

De ramp gebeurde niet op 14 mei 2000

De zomer van 2001 begint mooi en warm in Nederland. Het is 5 juli 2001 en ik heb een paar weken vakantie. Niets mooier dan vrijheid. Niets aangenamer dan zelf kunnen bepalen wat je doet. En niet doet. Liggend in een hangmat koester ik de hitte van de zon. De temperatuur loopt op tot tegen de dertig graden. De lucht is onbewolkt. Ik geniet.

Vanavond heb ik afgesproken met de bekende Amsterdamse strafpleiter mr. J.P. Plasman. We kunnen beiden eindeloos genieten van goede muziek, een lekker wijntje en de inspirerende gesprekken die daar stevast uit voortkomen. We delen een weerzin tegen politieke machthebbers; we houden beiden van een beschaafde vorm van rebellie. Er is een bijzondere vriendschap tussen ons ontstaan. We gaan dit keer praten over de vuurwerkram্প in Enschede.

De afgelopen dagen heb ik me verdiept in het eindrapport van de commissie-Oosting, dat op 28 februari 2001 is verschenen. Het telt meer dan zevenhonderd pagina's en beschrijft de uitkomsten van het onafhankelijk onderzoek dat in opdracht van de overheid is ingesteld naar de vuurwerkexplosies die op 13 mei 2000 aan drieëntwintig mensen het leven kostten. Ik heb het lijvige boekwerk met stijgende verbazing gelezen, omdat op de belangrijkste onderzoeksvragen helemaal geen antwoord blijkt te zijn gegeven.

Mr. Plasman is betrokken bij het strafrechtelijke onderzoek naar de vuurwerkram্প. De advocaat belde mij zeven dagen na de ramp onverwacht op. Zijn stem klonk anders dan anders. Hij had een bijzondere mededeling, zei hij. Hij vertelde dat hij een nieuwe cliënt had gekregen: Richard, een van de twee directeuren van het ontplofte vuurwerkbedrijf SE Fireworks. Ik begreep onmiddellijk waarom zijn stem anders dan anders klonk.

Plasman is helemaal in de ban van het Toldossier, zoals het strafrechtelijke onderzoek naar de vuurwerkram্প heet. Het is genoemd naar de straat waar de tragedie zich voltrok: de Tollensstraat. De advocaat sleept me moeiteloos mee, van het ene mysterie naar het andere. Niets is nog duidelijk. De oorzaak. De toedracht. Het verloop. De schuldvraag. De verantwoordelijken. Plasman raakt niet uitgepraat over de gebreken in het eindrapport van ex-ombudsman Oosting en de fouten die volgens hem zijn gemaakt in het rechercheonderzoek naar de vermeende betrokkenheid van zijn cliënt Richard en diens mededirecteur Wouter. De rol van de brandweer is een probleem. Is er bij het blussen, maar misschien vooral bij het nablussen, iets misgegaan? De advocaat plaatst ook grote vraagtekens bij de verdenking tegen de man uit Enschede die volgens justitie door middel van brandstichting 'het eerste vlammetje' heeft veroorzaakt. Na de zomer zullen de verschillende strafzaken voor de rechtbank

in Almelo van start gaan. ‘Dit dossier is niet groot, niet gewoon groot, maar immens groot,’ zegt Plasman. ‘En digitaal.’

We zitten gebroederlijk naast elkaar op de bank. Plasman wrijft peinzend met zijn rechterhand over zijn kale kop. Zijn handelsmerk. Net als de motorfiets waarop hij steevast rondrijdt. Zijn vrouw schenkt glimlachend een rood wijntje in. Ze heeft ons gesprek aandachtig gevolgd, als altijd. Ze weet dat er nog vele gaan volgen over de vuurwerkkramp. Zolang het ‘wie’ en ‘hoe’ en ‘wat’ nog niet duidelijk zijn.

Something van Beatle George Harrison weerklinkt loepzuiver en daardoor des te aangrijpender uit de speakers van de geluidsinstallatie. We proosten. Op de zomer.

De volgende dag valt een envelop met daarin een schijfje op mijn deurmat.

POLITIE TWENTE – RBT TOLTEAM

DVD-ROM TOL-DOSSIER

Vuurwerkkramp Enschede/13 mei 2000

Dat is de tekst die op het hoesje staat. Er zit een klein kaartje bij, een soort visitekaartje, met daarop een raadselachtig zinnetje: *De ramp gebeurde niet op 14 mei 2000.**

Het blijkt het wachtwoord van de dvd te zijn. Als ik gespannen de schijf in mijn computer laat glijden, verschijnt op het beeldscherm een schat aan informatie die niet voor mijn ogen bestemd is. Vertrouwelijk. Het Toldossier.

Het digitale dossier is de weerslag van alle onderzoeksgegevens die sinds 14 mei 2000 door vele tientallen, misschien wel honderden, politiemensen zijn verzameld: het Tolteam, onder leiding van het Openbaar Ministerie in Almelo. Technische en tactische rechercheurs. Nationale en internationale experts. De forensische top in Nederland. Het grootste strafrechtelijke onderzoek uit de Nederlandse misdaadgeschiedenis.

* Een ‘grapje’ van de recherche; de ramp gebeurde inderdaad niet op 14, maar op 13 mei.

Mede dankzij de heldere structuur van de dvd vind ik snel mijn weg in de duizenden processen-verbaal en rapportages. Alle getuigen en verdachten staan keurig op alfabet. Veel deelonderzoeken zijn in aparte projecten samengevat. Alle beschikbare foto's en video's staan overzichtelijk bij elkaar. Het Tolteam lijkt het mega-onderzoek op het eerste gezicht uitmuntend te hebben vastgelegd. Maar op het tweede gezicht zal het digitale onderzoeksdossier een mysterieuze wanorde blijken te zijn. Een oerwoud. Een doolhof. Een moeras.

Ik krijg argwaan. Ik denk aan de schreeuwende krantenkoppen en de verontwaardigde politici, kort na de ramp. *Hoe kon dit gebeuren?* De hamvraag die beantwoord moet worden, zál worden. De onderste steen moet boven, hoe dan ook. Ik denk aan de slachtoffers en nabestaanden die het volste recht hebben te weten hoe de vuurwerk-ramp, die hun levens verwoestte, is ontstaan. Ik denk aan de twee directeuren van SE Fireworks en de vermeende brandstichter die zich binnenkort voor de strafrechter moeten verantwoorden. Ik denk aan de overheid die mogelijk zelf iets te verbergen heeft. Ik heb het gevoel dat ik daar ernstig rekening mee moet houden.

Inleiding

In hoofdstuk 1 van dit boek, De historie van SE Fireworks, beschrijf ik de opkomst van het bedrijf onder leiding van oud-eigenaar Heinrich, de overname door de nieuwe directeuren Richard en Wouter, de bedrijfssituatie op de rampdag – 13 mei 2000 –, het verloop van de vuurwerkcramp, de onderzoeken en de rechtszaken tegen de directie en ‘de brandstichter’. In het eerste deel staan alle feiten en achtergronden die u nodig hebt om de rest van het boek goed te kunnen begrijpen. De materie is complex en de vuurwerkbranche is voor velen onbekend.

De ramp bestaat uit twee delen: het begin van de brand (rond 15:00 uur) en de fatale explosies (rond 15:35 uur). Bij beide gebeurtenissen is de vraag ‘wat’ de oorzaak was en ‘wie’ er bij betrokken waren. In de delen 3 tot en met 5 ga ik op zoek naar de antwoorden daarop.

Politie en justitie beweren nog altijd dat er opzettelijk brand is gesticht, maar in hoofdstuk 2 (Het eerste vuurwerk) kom ik tot een heel andere conclusie. Daarbij is van opzet geen sprake. In hoofdstuk 3 (Het alibionderzoek) draait alles om ‘wie’ er bij het begin van de vuurwerkcramp betrokken zijn geweest. Al speurend kom ik daadwerkelijk bij personen terecht die eveneens iets te verbergen lijken te hebben... Zij leiden mij uiteindelijk zelfs naar het antwoord op de vraag ‘wat’ er die zaterdagmiddag nu eigenlijk precies bij SE Fireworks lag opgeslagen en – mogelijk – de alles verwoestende knal verklaart. Dat wordt onthuld in hoofdstuk 4 (De geheime opslag).

Hoofdstuk 5 (De doofpot) is een ander verhaal. Aan het slot van het boek neem ik u mee naar een gebeurtenis uit 1991 die negen jaar la-

ter het onderzoek door het Tolteam verlamde. Het is de waarheid achter de vuurwerk-ramp.

De personen die professioneel bij het onderzoek naar de vuurwerk-ramp betrokken zijn (geweest) noem ik bij hun volledige naam. De (oud-)medewerkers van SE Fireworks en hun familieleden heb ik allemaal een gefingeerde voornaam gegeven. Hun achternamen laat ik achterwege. Achter in het boek staat de complete namenlijst.

In de bijlagen achterin treft u tevens een tijdbalk en een plattegrond van het bedrijfsterrein van SE Fireworks aan.

De historie van SE Fireworks

Het horrorscenario

SE Fireworks ligt midden in de wijk Roombeek in Enschede-Noord. Er staat een 2 meter hoge scheidingsmuur omheen, waarachter andere bedrijfsterreinen schuilgaan: onder andere de opslag van De Paauw en autodealer Agterbos. Het is op zaterdagmiddag 13 mei 2000 warm en stil op de binnenplaats. De lucht is helder blauw. Het lijkt wel zomer.

Het vuurwerkbedrijf is alleen toegankelijk via een kleine personeelsingang. Alleen de zes vaste medewerkers hebben een sleutel. De grote toegangspoort, voor (vracht)auto's, is alleen van binnenuit te openen.

Er staan voor die zaterdag geen werkzaamheden op de agenda. Iedereen is vrij. Alleen zal rond 16:00 uur een oproepkracht een tekstbord op komen halen. Er staat HENK 70 op. Het gaat om een speciaal stuk vuurwerk, gemaakt van zogenaamde ijsfontejntjes, voor een jarige buurman van de oproepkracht. Richard, de directeur, zal er om 16:00 uur ook even zijn om de deur te openen en het tekstbord te overhandigen.

Op het terrein van SE Fireworks staat een loods, aangeduid met de letter G, waar onder meer de bedrijfswagens staan geparkeerd. Ook worden daar de mortierbuizen bewaard, die voor het afschieten van vuurwerkbommen worden gebruikt. Het tekstbord staat er sinds vrijdagmorgen 12 mei 2000 in een hoek. Ander vuurwerk ligt er volgens de werknemers niet opgeslagen. Net als in showroom H. Het kantoor was vroeger een woonhuis.

Het professionele en consumentenvuurwerk ligt opgeslagen in

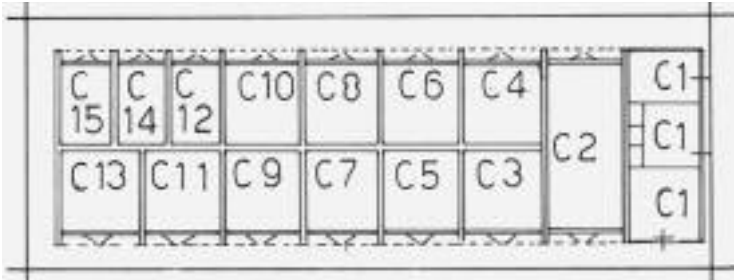
Loods G.

zestien stalen zeecontainers, zeven MAVO-boxen* en het bunkercomplex.

Deze centrale bewaarplaats is het hart van het bedrijf. Het bestaat uit vijftien verschillende ruimten: tien grote opslagbunkers (C₃-C₁₁ en C₁₃), drie kleinere (C₁₂, C₁₄ en C₁₅), een werkbunker (C₂) en een later geplaatste aanbouw (C₁). De wanden, vloeren en daken van C₂ tot en met C₁₅ zijn opgetrokken uit 20 centimeter dik gewapend beton. In de daken van de C₁ en C₂ zitten verschillende lichtkoepels.

In C₁ worden de ‘special effects’ bewaard.

* Prefab garageboxen van gewapend beton, gemaakt door de firma MAVO-bouw.

Het bunkercomplex van SE Fireworks.

Werkbunker C2 verdient speciale aandacht. In deze ruimte, met zowel in de voor- als achterzijde een deur, vinden de meeste werkzaamheden plaats. Hier worden de vuurwerkshows voorbereid die SE Fireworks door het hele land verzorgt. Het vuurwerk wordt daartoe – uit de originele verpakking – omgepakt in speciale kartonnen dozen. Soms wordt er vuurwerk voorgemonteerd. Incidenteel worden artikelen (ook vuurwerkbommen) voorzien van een elektrische ontsteker, hoewel dat verboden is. Dit is op 5 mei 2000 – Bevrijdingsdag – voor het laatst gebeurd. Ook wordt in C2 vuurwerk gerepareerd. De andere bunkers zijn allemaal alleen voor opslag.

Vrijwel al het vuurwerk is afkomstig uit China. In scheepscontainers wordt het via de havens van Rotterdam, Antwerpen en Hamburg geïmporteerd. Maar er ligt ook Europees vuurwerk bij SE Fireworks, zoals ijsfontein-tjes uit Denemarken. Dat is ‘onschuldig’ binnenvuurwerk. Grote fontein-en zijn bekend van popconcerten, kleintjes worden in de horeca gebruikt, zoals op ijs-taarten.

Het vuurwerk is ingedeeld in vier gevaarenklassen, de zogenaamde classificatie. Bij transport en opslag dient het vuurwerk in de originele verpakking te zitten, en voorzien te zijn van een label met daarop de vermelding van de betreffende gevaarenklasse. Wanneer vuurwerk niet meer in de originele verpakking zit, wordt het vanwege de veiligheidsrisico’s ingedeeld in categorie 1.1.

Categorie 1.4 is het lichtste vuurwerk en geeft de minste risico’s: het kan nooit massa-explosief reageren. Bij 1.3-vuurwerk is er altijd brandgevaar. Bij vuurwerk uit de klasse 1.2 komt daar nog gevaar

Een opslagbunker van SE Fireworks.

voor scherfwerking bij. Vuurwerk van de categorie 1.1 is het allerzwaarst. Voorbeelden zijn titanium shells (12 inch) en titanium salutes (3 inch). Dit zijn extreem zware vuurwerkbommen. Het 1.1-vuurwerk is vooral zo gevaarlijk omdat het tot een massa-explosie kan leiden.

Er is wetenschappelijk vastgesteld dat 1.1-vuurwerk, als het in een afgesloten ruimte wordt opgeslagen samen met 1.2- of 1.3-vuurwerk, bij een brand het andere vuurwerk allemaal kan meenemen in een totale massa-explosie. Gelijktijdig, alsof het één geheel is. Met een allesvernietigende kracht die we alleen maar kennen van springstoffen, zoals trinitrotolueen (TNT). Een horrorscenario.

De classificatie is een heikel punt in de vuurwerkbranche. Omdat

ermee gerommeld wordt. Omdat er te weinig (betrouwbaar) getest wordt. Omdat vergunningen er volledig aan gekoppeld zijn. Omdat er zo slecht gecontroleerd wordt. Omdat de veiligheid van de samenleving er volledig van afhankelijk is.

In Nederland wordt slechts de opslag van zeer beperkte hoeveelheden vuurwerk toegestaan. Dat geldt niet zozeer voor 1.4, maar wel voor het spectaculaire, professionele 1.3-vuurwerk dat dus met 1.1-vuurwerk massa-explosief kan reageren.

In theorie heeft het terrein van SE Fireworks ruimte voor de opslag van ongeveer 300.000 kg vuurwerk. Maar volgens de laatste vergunning, afgegeven in 1999, mag er op 13 mei 2000 maximaal 158.500 kg aanwezig zijn.

Showroom in gebouw H.

Het 1.4-vuurwerk mag in elke ruimte worden opgeslagen. Het 1.3-vuurwerk mag alleen in een van de grote en de drie kleine bunkers worden bewaard: maximaal 2000 kg, gelijkelijk verdeeld over vier bunkers.

Voor werkbunker C2 gelden speciale regels. Daar mag maximaal 500 kg onverpakt 1.4-vuurwerk liggen, alleen tijdens werkzaamheden. Na afloop moet het worden teruggelegd in de bewaarplaatsen.

Tijdens een controle door het ministerie van Defensie – in de zomer van 1998 – wordt geconstateerd dat er in werkbunker C2 vuurwerkbommen (shells) worden omgepakt en wordt erop gewezen dat het vuurwerk dan als 1.1 moet worden geclassificeerd.

Wat er bij het begin van de vuurwerkcramp precies in de containers, MAVO-boxen en bunkers ligt, is nooit met zekerheid vast komen te staan. Bijna alles was na de ramp immers weg. Het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) spreekt in zijn rapportage over ‘soms sterk uiteenlopende verklaringen’ van de medewerkers van SE Fireworks. Uiteindelijk komen de autoriteiten tot een raming van ongeveer 160.000 kg. Daarvan hoort volgens de berekeningen het grootste deel (meer dan 100.000 kilo) thuis in de gevarenklassen 1.3, 1.2 en zelfs 1.1. Te veel. Te zwaar. Levensgevaarlijk. Het zal de basis vormen voor de strafrechtelijke veroordelingen van de beide directeurs, Richard en Wouter.

Ook in werkbunker C2 ligt op 13 mei 2000 vuurwerk: 900 kg in plaats van de maximaal toegestane hoeveelheid van 500 kg (en bovendien alleen toegestaan als er gewerkt wordt). Er ligt niet alleen 1.4 en 1.3, maar ook 1.1. Er staan bijvoorbeeld drie dozen met in totaal vijfenvertig shells (2,5 tot 4 inch) in een stellingkast. Er zitten nog ontstekers aan de bommen, die tijdens eerdere evenementen niet zijn afgegaan. De bovenste doos is open. Er liggen ook nog een paar shells (5 en 6 inch) los.

Maar dat weet niemand. Tot zaterdagmiddag 13 mei 2000 is er ogenschijnlijk niets aan de hand met het vuurwerkbedrijf in de Tolensstraat. Niemand weet wat er ligt opgeslagen. En hoeveel. En hoe. Buurtbewoners horen wel eens een knalletje, maar verder is het er altijd rustig. Niemand weet dat het bedrijf een potentiële massaploosieve bom is. Veel omwonenden weten niet eens dat er een vuurwerkopslag is gevestigd. Maar die zaterdag verandert alles.

De vuurwerkcramp kost drieëntwintig mensen het leven, onder wie vier brandweerlieden en drie jonge kinderen. Er raken 947 burgers gewond, waarvan er 527 in het ziekenhuis moeten worden behandeld. De totale materiële schade wordt geschat op 1 miljard gulden. Van de woonwijk is na afloop weinig meer over. De ravage op het terrein van SE Fireworks is enorm. Een slagveld. Het lijkt wel een oorlogsgebied, met het bunkercomplex als angstaanjagend centrum.

In de vloer onder bunker C11 bevindt zich een krater met een doorsnede van ongeveer 13 meter en een diepte van 1,35 meter. Hier heeft zich de laatste ontploffing voorgedaan.

De massa-explosie van het bunkercomplex heeft volgens de onderzoekers een kracht van 4000–5000 kilo TNT gehad*.

Bijna alles is weg. Alleen in C1 en C2 worden nog enkele vuurwerkrestanten gevonden. Alles is doordrenkt met bluswater. Ook vindt de recherche in C1 een vrijwel intacte handgranaat, een aantal rechtopstaande busjes, aluminiumkleurig poeder en een metalen vat met metallisch titaan, titaanoxide en titaannitriden. In C2 ligt een bruin koffertje met daarin onder andere regenboogvloei-stof, kleine ijsfonteinen, papieren en een rechthoekig stuk multiplex, waarop enkele ronde vuurwerkhouders zijn gemonteerd. In het midden van de plaat zit een brandgat.

Volgens de opsporingsautoriteiten en de rechterlijke macht lag er op 13 mei 2000 te veel en te zwaar vuurwerk bij SE Fireworks. Dat mocht men niet in opslag hebben. De autoriteiten achten bewezen dat in MAVO-box M7 titanium shells (zwaarte 1.3 en 1.1) hebben gelegen. Het is de box waar de eerste knal zich voordeed. Ook in C9, C15, en zeecontainers E2 en E8 tot en met E11 lag 1.1-vuurwerk, concludeert men. De allerlaatste, fatale knal is volgens de onderzoekers ontstaan door het ‘massa-explosief gedrag’ van het zware, professionele vuurwerk dat lag opgeslagen in C11. Bijna 5000 kg in totaal. Titanium salutes (categorie 1.1) en shells (categorie 1.3). Het horror-scenario.

* Dit betekent dat de explosie vergelijkbaar is met een ontploffing van 4000-5000 kg van de springstof TNT.

Drie jaar na de ramp worden de directeuren Richard en Wouter daarom door het gerechtshof in Arnhem veroordeeld. Er lag te veel te zwaar vuurwerk bij SE Fireworks ten tijde van de ramp. Inclusief de zwaarste, massa-explosieve gevarenklasse 1.1. In het arrest van 12 mei 2003 staat onder andere het volgende: ‘Deze vergaande afwijking van de voorschriften verbonden aan de verleende vergunningen is naar het oordeel van het hof er oorzaak van geweest, dat de op 13 mei 2000 ontstane brand zo catastrofale gevolgen heeft gehad voor de stad Enschede en zijn bewoners. SE Fireworks heeft zeer grote hoeveelheden vuurwerk van niet of slechts zeer beperkt toegestane gevarenklasse in voorraad gehad, waarbij in het bijzonder de aanwezigheid van de hoogexplosieve titanium shells* een belangrijke rol moet hebben gespeeld bij de zware explosies die hebben plaatsgevonden.’

De beide directeuren worden onherroepelijk veroordeeld tot een gevangenisstraf van één jaar onvoorwaardelijk. Het is een onbevredigende uitspraak. Voor alle betrokkenen. Insiders plaatsen grote vraagtekens bij de inhoud van het arrest. De waarheid is niet gevonden, daar is iedereen het wel over eens. Dat gevoel wordt bevestigd door de vrijspraak van de ‘zekere’ brandstichter, diezelfde dag. Over die schuldvraag later meer. Er is geen recht gedaan, mede door het feit dat het strafrechtelijk vervolgen van de overheid niet tot de mogelijkheden bleek te behoren.

Directeur Wouter laat het ogenschijnlijk allemaal gelaten over zich heen gaan. Hij verdwijnt in de anonimiteit. Stille Wouter. Hij laat zich niet meer zien en horen.

Dat geldt niet voor Richard, de cliënt van mr. J.P. Plasman. Richard is furieus en kan zich niet neerleggen bij het onrecht dat hem, zijn familie en zijn bedrijf is aangedaan – in zijn visie. Hij procedeert door, maar zonder succes.

In 2010 ontvang ik een e-mail van hem, als reactie op mijn verzoek om nog een keer duidelijk op een rij te zetten waarom de aannamen van de experts met betrekking tot de situatie bij SE Fireworks op 13 mei 2000 (te veel te zwaar vuurwerk) volgens hem niet kloppen. Maar helaas: hij wil niet inhoudelijk op mijn vraag ingaan. Niet

* Met titanium geladen vuurwerkbommen.

meer. Omdat het geen zin meer heeft. Hij kan het niet meer. 'De rapportages van het NFI, TNO en Oosting zijn geen item meer,' schrijft hij in zijn e-mail. 'Schrijven daarover is volstrekt zinloos en achterhaald, daar men de werkelijke feitelijke situaties en omstandigheden direct al uit het oog is verloren.' Richard is murw geslagen. Zelfs Richard.

De vuurwerkramp dreigt onopgelost in de geschiedenisboeken te verdwijnen. Met een bittere nasmaak. Met een zeer ongemakkelijk gevoel. De waarheid is niet gevonden. Hoe kon dit gebeuren? De hamvraag is onbeantwoord gebleven. De onderste steen is niet boven gekomen. Het is de nabestaanden en slachtoffers wel beloofd in mei 2000. Ik weet wat me te doen staat.